

Bruxelles, 29. studenoga 2024.
(OR. en)

Međuinstitucijski predmet:
2023/0439(COD)

15916/1/24
REV 1

LIMITE

COPEN 499
DROIPEN 242
MIGR 422
COSI 212
COMIX 466
JAI 1703
CODEC 2175

NAPOMENA

Od:	Predsjedništvo
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Br. preth. dok.:	ST 15915/24 + ADD 1
Br. dok. Kom.:	ST 16149/23 + COR 1 + COR 2
Predmet:	Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju minimalnih pravila za sprečavanje i suzbijanje olakšavanja neovlaštenog ulaska u Uniju, tranzita njome i boravka u njoj i zamjeni Direktive Vijeća 2002/90/EZ i Okvirne odluke Vijeća 2002/946/PUP – opći pristup

Uvod

Komisija je 28. studenoga 2023. podnijela Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju minimalnih pravila za sprečavanje i suzbijanje olakšavanja neovlaštenog ulaska u Uniju, tranzita njome i boravka u njoj i zamjeni Direktive Vijeća 2002/90/EZ i Okvirne odluke Vijeća 2002/946/PUP (ST 16149/23 + COR 1 + COR 2).

Prijedlog se temelji na članku 83. stavku 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Radna skupina za suradnju u kaznenim stvarima (COPEN) razmatrala je Prijedlog tijekom španjolskog, belgijskog i mađarskog predsjedanja. Tekst koji je proizašao iz tih razmatranja nalazi se u Prilogu.

U Europskom parlamentu glavnu odgovornost ima Odbor za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove (LIBE). Izvjestiteljicom je imenovana Birgit Sippel. Izvješće još nije podneseno.

Mješoviti odbor i Coreper 27. studenoga 2024. raspravljali su o glavnim pitanjima navedenima u nastavku. Velika većina delegacija navela je da bi mogla poduprijeti rješenje koje je pronađeno za ta pitanja i koje je navedeno u Prilogu.

Savjetnici za PUP 28. studenoga 2024. doradili su tekst članka 11. stavaka 3. i 4. te odgovarajuće uvodne izjave 16. Unesene izmjene označene su u Prilogu.

Glavna pitanja

1) Humanitarna klauzula (uvodna izjava 7. u kombinaciji s člankom 3.)

Pitanje humanitarne klauzule odnosi se na ideju da se određena pomoć državljanima trećih zemalja pri ulasku u Europsku uniju, tranzitu njome ili boravku u njoj, osobito pomoć članovima uže obitelji ili potpora za zadovoljavanje osnovnih ljudskih potreba, ne bi trebala smatrati kaznenim djelom krijumčarenja migranata.

Komisija je u svojem Prijedlogu direktive predložila da se ta klauzula umetne u uvodnu izjavu, pri čemu se odabir načina njezine primjene prepušta državama članicama. Međutim, tijekom razmatranja u okviru Radne skupine neke su države članice predložile da se klauzula premjesti u operativni dio.

Osim o tome bi li pitanje humanitarne klauzule trebalo uključiti u uvodne izjave ili operativni dio, stajališta delegacija razilazila su se i u pogledu točnog teksta klauzule.

Nakon temeljitog razmatranja argumenata iznesenih tijekom cjelogodišnjih pregovora te uzimajući u obzir rasprave na nedavnim sastancima, čini se primjerenim pitanje humanitarne klauzule uključiti putem uvodne izjave, vidjeti uvodnu izjavu 7. (na 8. stranici).

Taj bi tekst trebalo tumačiti u kontekstu uvodne izjave 6.a, u kojoj se ističe da je ova Direktiva instrument minimalnog usklađivanja, tj. države članice mogu donijeti ili zadržati zakonodavstvo kojim se predviđa šira inkriminacija od one utvrđene u ovoj Direktivi.

2) Sankcije za pravne osobe (članak 8. stavak 3.)

Na zahtjev nekih delegacija u tekst je umetnuta uvodna izjava 13.aa, a u članak 8. dodan je stavak 5. Novi tekstovi odnose se na posebnu situaciju država na koje se ne primjenjuju drugi kaznenopravni instrumenti EU-a i koje, u skladu sa svojim nacionalnim pravom, ne određuju iznos kaznenih ili nekaznenih novčanih kazni za pravne osobe razmjerno težini kaznenog djela koje je počinila fizička osoba nego primjenjuju druge kriterije, uključujući kriterij koji se temelji na nedostatku organizacijskih struktura i zaštitnih mjera ili drugim nedostacima unutar organizacije pravne osobe.

Zaključak

S obzirom na navedeno Odbor stalnih predstavnika poziva se da:

- (a) potvrdi dogovor o tekstu općeg pristupa, kako je naveden u Prilogu ovoj napomeni i
- (b) preporuči Vijeću da o tom tekstu postigne opći pristup, koji će činiti mandat za pregovore s Europskim parlamentom.

IZMJENA TEKSTA OD STRANE PREDSEDNIŠTVA¹

Nacrt

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o utvrđivanju minimalnih pravila za sprečavanje i suzbijanje olakšavanja neovlaštenog ulaska u Uniju, tranzita njome i boravka u njoj i zamjeni Direktive Vijeća 2002/90/EZ i Okvirne odluke Vijeća 2002/946/PUP

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 83. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora²,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija³,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

¹ Dodatni tekst u odnosu na nacrt u dokumentu ST 15916/24 INIT označen je **podebljanim i podcrtanim slovima**. Dodatni tekst koji je prethodno predložen označen je samo **podebljanim slovima**. Izbrisani tekst označen je simbolom [...].

² SL C , , str. .

³ SL C , , str. .

budući da:

- (1) Olakšavanje neovlaštenog ulaska u Uniju, tranzita njome i boravka u njoj kriminalne su aktivnosti kojima se ugrožava ljudski život i ne poštuje dostojanstvo ljudi u svrhu stjecanja visoke dobiti, čime se ugrožavaju temeljna prava. Tim kriminalnim aktivnostima doprinosi se nezakonitim migracijama, čime se ugrožavaju ciljevi Unije u području upravljanja migracijama. Počinjenje takvih kriminalnih aktivnosti potaknuto je sve većom potražnjom i visokom dobiti koju ostvaruju kriminalne organizacije. Sprečavanje i suzbijanje tih kaznenih djela i dalje je prioritet Unije.
- (2) Direktiva 2002/90/EZ⁴ i Okvirna odluka Vijeća 2002/946/PUP⁵ („paket mjera povezanih s posrednicima”) čine pravni okvir Unije za suzbijanje olakšavanja neovlaštenog ulaska, tranzita i boravka državljana trećih zemalja. Njime je utvrđena zajednička definicija kaznenih djela olakšavanja neovlaštenog ulaska, tranzita i boravka te je uspostavljen kaznenopravni okvir za sankcioniranje takvih kaznenih djela. Kako bi se odgovorilo na nove trendove i dodatno povećala djelotvornost okvira Unije za sprečavanje i suzbijanje tih kaznenih djela, potrebno je ažurirati postojeći pravni okvir.

⁴ Direktiva Vijeća 2002/90/EZ od 28. studenoga 2002. o definiranju olakšavanja neovlaštenog ulaska, tranzita i boravka (SL L 328, 5.12.2002., str. 17., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2002/90/oj>).

⁵ Okvirna odluka Vijeća 2002/946/PUP od 28. studenoga 2002. o jačanju kaznenopravnog okvira za sprečavanje pomaganja neovlaštenog ulaska, tranzita i boravka (SL L 328, 5.12.2002., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2002/946/oj).

- (3) U zaključcima Europskog vijeća od 9. veljače 2023. potvrđeno je da je potrebno pojačati djelovanje Unije kako bi se spriječile nezakonite migracije i gubitak života, posebice jačanjem suradnje sa zemljama podrijetla i tranzita te osiguravanjem snažnije suradnje među državama članicama i s Europolom, Frontexom i Eurojustom. U ažuriranom akcijskom planu za borbu protiv krijumčarenja migranata (2021. – 2025.) utvrđuje se odgovor politika na krijumčarenje migranata kao ključan dio sveobuhvatnog pristupa migracijama uspostavljenog u novom paktu o migracijama i azilu. U tom se akcijskom planu utvrđuju djelovanja u okviru četiriju prioriternih područja: jačanja suradnje s partnerskim zemljama i međunarodnim organizacijama, sankcioniranja krijumčara migranata i sprečavanja iskorištavanja migranata, jačanja suradnje i podupiranja rada tijela za izvršavanje zakonodavstva i pravosudnih tijela te proširenja baze znanja.
- (4) Olakšavanje neovlaštenog ulaska, tranzita i boravka transnacionalna je pojava te bi pri donošenju mjera na razini Unije i na nacionalnoj razini trebalo voditi računa o njezinoj međunarodnoj dimenziji. Stoga bi pri djelovanjima na razini Unije i na nacionalnoj razini trebalo uzeti u obzir međunarodne obveze Unije i njezinih država članica, među ostalim u vezi s Protokolom protiv krijumčarenja migranata kopnom, morem i zrakom, koji dopunjuje Konvenciju Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnog organiziranog kriminaliteta, Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravu mora, Međunarodnom konvencijom o zaštiti ljudskih života na moru, Međunarodnom konvencijom o traganju i spašavanju na moru, Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravima djeteta te radom Ureda Ujedinjenih naroda za droge i kriminal. **Konkretno, ništa u ovoj Direktivi ne bi trebalo utjecati na prava, obveze i odgovornosti država članica i pojedinaca da pruže pomoć državljanima trećih zemalja iz humanitarnih razloga ili s ciljem zadovoljavanja njihovih osnovnih ljudskih potreba, na temelju primjenjivog međunarodnog prava, uključujući međunarodno pravo o ljudskim pravima, a posebno, ako je primjenjivo, Konvenciju iz 1951. o statusu izbjeglica, kako je izmijenjena Njujorškim protokolom iz 1967., i Konvenciju Ujedinjenih naroda o pravu mora te u skladu s pravnim obvezama. Ta pomoć može uključivati i savjete ili potporu u vezi s pravnim, jezičnim ili socijalnim pitanjima.**

- (5) Kako bi se što u što većoj mjeri podrobnije uključila relevantna postupanja, u svim državama članicama trebalo bi dodatno uskladiti definiciju kaznenih djela, uzimajući u obzir razvoj aktivnosti usmjerenih na olakšavanje neovlaštenog ulaska u Uniju, tranzita njome i boravka u njoj te pravne obveze Unije i država članica na temelju međunarodnog prava.
- (6) U skladu s načelima zakonitosti i proporcionalnosti kaznenog prava te kako bi se odgovorilo na kriminalne aktivnosti kojima se ugrožava ljudski život i ne poštuje dostojanstvo ljudi u svrhu stjecanja dobiti, potrebno je precizno i detaljno definirati ta kaznena djela u cilju suzbijanja takvih kriminalnih ponašanja. Pomaganje pri neovlaštenom ulasku u Uniju, tranzitu njome ili boravku u njoj trebalo bi činiti kazneno djelo **barem** ako postoji veza sa stvarnom ili obećanom financijskom ili materijalnom koristi. **Time se ne dovodi u pitanje način na koji države članice u svojem nacionalnom pravu postupaju s radnjama olakšavanja pri kojima stvarna ili obećana financijska ili materijalna korist nije sastavni element kaznenog djela.**

[...]

- (6a) Ova je Direktiva instrument minimalnog usklađivanja. Zbog toga države članice mogu donijeti ili zadržati zakonodavstvo kojim se predviđa šira inkriminacija od one utvrđene u ovoj Direktivi u interesu povećanja djelotvornosti borbe protiv krijumčara migranata. Države članice trebale bi osigurati da namjerno pomaganje državljaninu treće zemlje da uđe na državno područje bilo koje države članice, prijeđe preko njega ili boravi unutar njega i pritom krši relevantno pravo Unije ili zakone dotične države članice o ulasku, tranzitu i boravku državljanina trećih zemalja čini kazneno djelo ako osoba koja tako postupa izravno ili neizravno traži, prima ili prihvaća financijsku ili materijalnu korist ili obećanje takve koristi odnosno tako postupa kako bi stekla takvu korist. Međutim, budući da je ova Direktiva instrument minimalnog usklađivanja, države članice mogu kriminalizirati takvo postupanje i ako nije pružena financijska ili druga materijalna korist.
- (7) Ništa se u ovoj Direktivi ne bi trebalo tumačiti na način da se nalaže kriminalizacija, s jedne strane, pomoći koja se pruža članovima uže obitelji i, s druge strane, humanitarne pomoći ili potpore za osnovne ljudske potrebe koja se pruža državljanima trećih zemalja u skladu s primjenjivim nacionalnim i međunarodnim pravnim okvirom.

[...]

- (7a) **Ne dovodeći u pitanje pravila nacionalnog prava koja se odnose na neovlašten ulazak na državno područje dotične države članice, državljani trećih zemalja ne bi trebali kazneno odgovarati samo zato što su bili predmet kaznenog djela olakšavanja neovlaštenog ulaska na državno područje bilo koje države članice, tranzita preko njega ili boravka unutar njega.**
- (8) Učinak olakšavanja neovlaštenog ulaska, tranzita i boravka nadilazi granice države članice neovlaštenog ulaska. Minimalna pravila o definiciji kaznenih djela trebala bi obuhvaćati postupanja na državnom području bilo koje države članice kako bi se državama članicama koje nisu država članica neovlaštenog ulaska omogućilo da postupaju po takvim kaznenim djelima, pod uvjetom da dotične države članice utvrde nadležnost nad tim kaznenim djelima.
- (9) Potrebno je razlikovati kazneno djelo olakšavanja neovlaštenog ulaska u Uniju, tranzita njome i boravka u njoj od teških kaznenih djela kojima se nanosi veća šteta za pojedince i društvo. Razina sankcija trebala bi odražavati veću opasnost težih i štetnijih oblika postupanja za društvo, stoga bi teška kaznena djela trebalo sankcionirati strožim kaznenim sankcijama.
- (10) Države članice trebale bi primjenjivati ovu Direktivu uz potpuno poštovanje Konvencije o statusu izbjeglica iz 1951., kako je izmijenjena Njujorškim protokolom iz 1967., obveza u vezi s pristupom međunarodnoj zaštiti, posebno obvezom poštovanja načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja, i temeljnih prava, te u skladu s njima.
- (11) Sankcije za kaznena djela trebale bi biti učinkovite, odvraćajuće i proporcionalne. U tu bi svrhu za fizičke osobe trebalo odrediti najniže razine maksimalne kazne zatvora. Dodatne mjere često su djelotvorne i stoga bi trebale biti dostupne i u kaznenom postupku.

[...] ⁶[...]

- (11a) Maksimalne kazne zatvora predviđene u ovoj Direktivi za kaznena djela koja su počinile fizičke osobe trebale bi se primjenjivati barem za najteže oblike takvih kaznenih djela. Kazneno pravo svih država članica uključuje odredbe o ubojstvu, teškom napadu, kao i napadu na službenike nadležne za izvršavanje zakonodavstva, ili drugim kaznenim djelima koja uključuju upotrebu teškog nasilja, koji su počinjeni namjerno ili iz krajnje nepažnje. Države članice trebale bi moći primijeniti te opće odredbe, uključujući odredbe o otegotnim okolnostima, pri prenošenju odredaba ove Direktive koje se odnose na kaznena djela koja uzrokuju smrt osobe, bez obzira na to jesu li počinjena namjerno ili iz krajnje nepažnje.**

⁶ [...]

- (11b) Ako se ovom Direktivom predviđa da nezakonito postupanje predstavlja kazneno djelo samo ako je počinjeno namjerno i ako je ozbiljno ugrozilo život državljana treće zemlje i time prouzročilo smrt te [...] osobe, pojam „namjere” trebalo bi tumačiti u skladu s nacionalnim pravom, uzimajući u obzir relevantnu sudsku praksu Suda Europske unije. Ništa se u ovoj Direktivi ne bi trebalo tumačiti na način da se nalaže stroga odgovornost za bilo koju posljedicu koja proizlazi iz aktivnosti koje se u ovoj Direktivi smatraju kaznenim djelima.
- (12) [...]

- (13) Ako je to predviđeno nacionalnim pravom, pravne osobe trebale bi podlijevati kaznenoj odgovornosti za olakšavanje neovlaštenog ulaska u Uniju, tranzita njome i boravka u njoj. Države članice u čijem nacionalnom pravu nije predviđena kaznena odgovornost pravnih osoba trebale bi osigurati da u njihovim sustavima upravnih sankcija budu predviđene učinkovite, odvraćajuće i proporcionalne vrste i razine sankcija, kako je utvrđeno u ovoj Direktivi u cilju postizanja njezinih ciljeva. Ti bi sustavi trebali uključivati i dodatne mjere. [...] **Kako bi se osiguralo da izrečena sankcija bude učinkovita, odvraćajuća i proporcionalna, trebalo bi uzeti u obzir težinu postupanja, kao i pojedinačne, financijske i druge okolnosti dotičnih pravnih osoba. Države članice trebale bi moći utvrditi najviše razine novčanih kazni ili kao postotak ukupnog svjetskog prihoda dotične pravne osobe ili u fiksnim iznosima. Pri prenošenju ove Direktive države članice trebale bi odlučiti koju će od tih dviju mogućnosti upotrijebiti.**
- (13aa) Međutim, s obzirom na to da ova Direktiva predstavlja daljnji razvoj schengenske pravne stečevine, trebalo bi uzeti u obzir posebnu situaciju onih država na koje se ne primjenjuju drugi kaznenopravni instrumenti EU-a i koje, u skladu sa svojim nacionalnim pravom, ne određuju iznos kaznenih ili nekaznenih novčanih kazni za pravne osobe razmjerno težini kaznenog djela koje je počinila fizička osoba, nego primjenjuju druge kriterije, uključujući kriterij koji se temelji na nedostatku organizacijskih struktura i zaštitnih mjera ili drugim nedostacima unutar organizacije pravne osobe. Ako je to nužno za očuvanje usklađenosti nacionalnog sustava sankcija za pravne osobe, te države članice trebale bi imati mogućnost odrediti najviši iznos novčanih kazni za pravne osobe na razini koja je u skladu s njihovim nacionalnim sustavom, pod uvjetom da slijedom toga razina sankcija primjenjivih na pravne osobe bude u skladu s onom koja je predviđena nacionalnim pravom za kaznena djela usporedive težine i da sankcije budu učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće.

- (13a) Ako države članice pri određivanju novčanih kazni koje treba izreći pravnim osobama odluče provesti kriterij ukupnog svjetskog prihoda pravne osobe, trebale bi odlučiti hoće li se taj prihod računati na osnovi poslovne godine koja prethodi godini u kojoj je počinjeno kazneno djelo ili na osnovi poslovne godine koja prethodi godini odluke o izricanju novčane kazne. One bi također trebale razmotriti predviđanje pravila za slučajeve u kojima nije moguće odrediti iznos novčane kazne na osnovi ukupnog svjetskog prihoda pravne osobe u poslovnoj godini koja prethodi godini u kojoj je počinjeno kazneno djelo ili u poslovnoj godini koja prethodi godini odluke o izricanju novčane kazne. U takvim bi slučajevima države članice trebale moći uzeti u obzir druge kriterije, poput ukupnog svjetskog prihoda u nekoj drugoj poslovnoj godini. Ako ta pravila uključuju utvrđivanje fiksnih iznosa novčanih kazni, tada najviše razine tih iznosa ne bi trebale doseći razine koje su u ovoj Direktivi ustanovljene kao najmanji zahtjev za najvišu razinu novčanih kazni utvrđenih u fiksnim iznosima.
- (13b) Ako se države članice odluče za najvišu razinu novčanih kazni utvrđenih u fiksnim iznosima, takve bi razine trebalo utvrditi u nacionalnom pravu. Najviše razine takvih novčanih kazni trebale bi se primjenjivati na najteže oblike kaznenih djela definiranih ovom Direktivom koja počine financijski snažne pravne osobe. Države članice trebale bi moći odrediti metodu izračuna tih najviših razina novčanih kazni, uključujući posebne uvjete za njih. Države članice poziva se da redovito preispituju razine novčanih kazni određenih u fiksnim iznosima s obzirom na stope inflacije i druge fluktuacije u novčanim vrijednostima, u skladu s postupcima utvrđenima u njihovom nacionalnom pravu. Države članice čija valuta nije euro trebale bi predvidjeti najviše razine novčanih kazni u svojoj valuti koje odgovaraju razinama u eurima određenima u ovoj Direktivi na datum njezina stupanja na snagu. Te se države članice pozivaju da redovito preispituju razine novčanih kazni i s obzirom na promjene deviznog tečaja.

- (13c) **Utvrđivanjem najviše razine novčanih kazni ne dovodi se u pitanje diskrecijsko pravo sudaca ili sudova u kaznenim postupcima da izreknu primjerene sankcije u pojedinačnim predmetima. S obzirom na to da se ovom Direktivom ne uspostavljaju najniže razine novčanih kazni, suci ili sudovi trebali bi u svakom slučaju izreći primjerene sankcije uzimajući u obzir pojedinačne, financijske i druge okolnosti dotične pravne osobe i težinu postupanja.**
- (14) **Pojam otegotnih okolnosti trebalo bi tumačiti ili kao činjenice koje omogućuju sucu da za isto kazneno djelo izrekne kaznu koja je veća od kazne koja se obično izriče bez tih činjenica ili kao mogućnost da se nekoliko kaznenih djela kumulativno zadrži kako bi se povećala razina sankcije. [...] Države članice ne bi trebale biti obvezne predvidjeti posebne otegotne okolnosti ako su nacionalnim pravom već predviđena zasebna kaznena djela ili opća mogućnost da nacionalni sudovi odvagnu sve relevantne otegotne okolnosti, što može dovesti do strožih sankcija.**
- [...]
- (14a) **Do instrumentalizacije bi moglo doći u situaciji u kojoj treća zemlja ili neprijateljski nedržavni akter potiče ili olakšava kretanje državljana trećih zemalja i osoba bez državljanstva prema vanjskim granicama Unije ili prema državi članici, ako takva djelovanja upućuju na namjeru treće zemlje ili neprijateljskog nedržavnog aktera da destabilizira Uniju ili određenu državu članicu te ako takva djelovanja mogu ugroziti osnovne funkcije određene države članice, uključujući očuvanje javnog poretka ili zaštitu njezine nacionalne sigurnosti.**

- (14b) Situacije u kojima su nedržavni akteri uključeni u organizirani kriminal, posebno u krijumčarenje, ne bi se trebale smatrati instrumentalizacijom migranata ako cilj nije destabilizirati Uniju ili određenu državu članicu.
- (14c) Humanitarna pomoć ne bi se trebala smatrati instrumentalizacijom migranata ako cilj nije destabilizirati Uniju ili određenu državu članicu.
- (14d) Kad je riječ o Cipru, Uredbom Vijeća (EZ) br. 866/2004⁷ predviđaju se posebna pravila koja se primjenjuju na crtu razgraničenja između područja u kojima Vlada Republike Cipra izvršava stvarnu kontrolu i područja u kojima ona ne izvršava stvarnu kontrolu. Iako ta crta razgraničenja nije vanjska granica, situaciju u kojoj treća zemlja ili neprijateljski nedržavni akter potiče ili olakšava kretanje državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva preko te crte razgraničenja trebalo bi smatrati instrumentalizacijom, kada su prisutni svi drugi elementi instrumentalizacije.

⁷ Uredba Vijeća (EZ) br. 866/2004 od 29. travnja 2004. o režimu prema članku 2. Protokola br. 10 uz Akt o pristupanju (SL L 161, 30.4.2004., str. 128–143.).

[...]

- (15) Usklađivanje i djelotvornost razina sankcija koje se izriču u praksi trebalo bi poticati i zajedničkim olakotnim okolnostima koje odražavaju doprinos fizičkih ili pravnih osoba koje su počinile kazneno djelo iz ove Direktive, u suradnji s nadležnim nacionalnim tijelima u istrazi ili otkrivanju takvog kaznenog djela. **U svakom slučaju, sudac ili sud trebali bi imati diskrecijsko pravo odlučiti hoće li smanjiti kaznu, uzimajući u obzir posebne okolnosti svakog pojedinačnog predmeta.**

- (16) Države članice trebale bi utvrditi pravila o rokovima zastare kako bi mogle djelotvorno suzbijati kaznena djela iz ove Direktive, ne dovodeći u pitanje nacionalna pravila kojima se ne utvrđuju rokovi zastare za istragu, kazneni progon i izvršavanje zakonodavstva. **Osim toga, na temelju ove Direktive države članice mogu, u skladu sa svojim nacionalnim pravnim sustavima, utvrditi rokove zastare za izvršenje sankcija izrečenih nakon pravomoćne osuđujuće presude, ili na temelju stvarno izrečene sankcije ili, alternativno, na temelju maksimalne sankcije koja je predviđena za to kazneno djelo. U skladu s tim, ovom se Direktivom utvrđuju odgovarajući rokovi zastare za svaku od tih opcija.** Kao opće pravilo trebalo bi vrijediti da rok zastare započinje u trenutku počinjenja kaznenog djela. Međutim, budući da se ovom Direktivom utvrđuju minimalna pravila, države članice u svojem nacionalnom zakonodavstvu mogu predvidjeti da rok zastare počinje kasnije, primjerice u trenutku otkrivanja kaznenog djela, pod uvjetom da je taj trenutak jasno definiran u skladu s nacionalnim pravom. Kada je državama članicama na temelju ove Direktive dopušteno utvrditi kraće rokove zastare, pod uvjetom da se to razdoblje može prekinuti ili suspendirati u slučaju određenih djelovanja, takva se djelovanja mogu definirati u skladu s pravnim sustavom svake države članice.
- (17) Kako bi se suzbilo olakšavanje neovlaštenog ulaska u Uniju, tranzita njome i boravka u njoj, najvažnije je osigurati djelotvorno oduzimanje imovinske koristi ostvarene počinjenjem kaznenog djela te predmeta korištenih za počinjenje kaznenih djela, uključujući, primjerice, čamce, motore i druge dijelove čamaca te vozila. U tu bi svrhu trebalo u potpunosti iskoristiti postojeće instrumente koji se odnose na zamrzavanje i oduzimanje predmeta i imovinske koristi ostvarenih kaznenim djelom, kao što je Direktiva (EU) 2024/1260 Europskog parlamenta i Vijeća⁸.

⁸ Direktiva (EU) 2024/1260 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. travnja 2024. o povratu i oduzimanju imovine (SL L 2024/1260, 2.5.2024.).

- (18) S obzirom na prekograničnu prirodu kaznenih djela iz ove Direktive, mobilnost počinitelja nezakonitih postupanja i mogućnost prekograničnih istraga, nužno je da države članice utvrde pravila o utvrđivanju nadležnosti radi djelotvornog suzbijanja takvog postupanja. U slučaju neovlaštenog tranzita ili boravka koji se u cijelosti ili djelomično odvija na državnom području države članice, država članica koja nije država članica prvog neovlaštenog ulaska trebala bi moći utvrditi nadležnost. Zbog težine i prekogranične prirode kaznenih djela iz ove Direktive potrebno je utvrditi nadležnost [...] **za fizičke osobe koje su državljani dotične države članice. Zbog istih razloga države članice trebaju utvrditi nadležnost za kaznena djela počinjena na brodovima i u zrakoplovima koji su registrirani u državi članici ili prometuju pod njezinom zastavom. Državama članicama također bi trebalo omogućiti da prošire svoju nadležnost na kaznena djela koja su izvan njihova državnog područja [...] počinili državljani treće zemlje koji imaju uobičajeno boravište na njezinu [...] državnom području i pravne osobe [...] ako imaju poslovni nastan u dotičnoj državi članici ili u odnosu na bilo koje poslovanje koje u cijelosti ili djelomično obavljaju na njezinu državnom području. [...] Državama članicama, uključujući one koje nisu država članica prvog neovlaštenog ulaska, trebalo bi omogućiti da utvrde nadležnost za kaznena djela iz ove Direktive kada je djelo počinjeno izvan njihova državnog područja i [...] usmjereno[...] na neovlašteni ulazak [...] ili tranzit [...] državljana trećih zemalja koji su predmet kaznenog djela u dotičnoj državi članici.**
- (19) Ako se državljaninu treće zemlje pomaže da uđe na državno područje države članice, dotične države članice trebale bi moći utvrditi nadležnost i za pokušaje ulaska, čak i ako državljanin treće zemlje ne uđe na njihovo državno područje. [...]

- (19a) Države članice potiču se da kriminaliziraju krijumčarenje migranata bez obzira na to gdje je kazneno djelo počinjeno i da razmotre utvrđivanje nadležnosti za krijumčarenje migranata izvan svojih državnih područja, što nadilazi ono što je propisano minimalnim pravilima utvrđenima u ovoj Direktivi, u skladu s međunarodnim pravom.
- (20) Ako je kazneno djelo u nadležnosti više država članica, dotične države članice trebale bi surađivati kako bi odredile koja je država članica u najboljem položaju za provođenje kaznenog progona. Ako nadležna tijela dotičnih država članica odluče, nakon suradnje ili izravnih savjetovanja na temelju Okvirne odluke Vijeća 2009/948/PUP⁹, centralizirati kazneni postupak u jednoj državi članici prijenosom kaznenog postupka, takav prijenos trebalo bi provesti u skladu s [...] Uredbom (EU) **2024/... Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2024. o prijenosu postupaka u kaznenim stvarima** [donesena, ali još nije objavljena]¹⁰. U tu bi svrhu trebalo na odgovarajući način uzeti u obzir relevantne kriterije iz članka 5. te uredbe. Određivanje prioriteta i važnosti tih kriterija trebalo bi se temeljiti na činjenicama i meritumu svakog pojedinačnog predmeta.
- (21) Kako bi se suzbilo olakšavanje neovlaštenog ulaska u Uniju, tranzita njome i boravka u njoj, trebali bi se upotrebljavati i kaznenopravni mehanizmi i mehanizmi za sprečavanje. Sprečavanje kaznenih djela iz ove Direktive trebalo bi ublažiti potrebu za kaznenopravnim odgovorom i doprinijeti u širem smislu smanjenju kriminala. **Sprečavanje** [...] bi trebalo biti usmjereno na podizanje javne svijesti i uključivati **odgovarajuće mjere kao što su** informativne kampanje te istraživački i obrazovni programi, **uz poštovanje nacionalne nadležnosti i nacionalnog prava**. Njih bi trebalo provoditi u suradnji s drugim državama članicama, relevantnim agencijama Unije i trećim zemljama.

⁹ Okvirna odluka Vijeća 2009/948/PUP od 30. studenoga 2009. o sprečavanju i rješavanju sporova o izvršavanju nadležnosti u kaznenim postupcima (SL L 328, 15.12.2009., str. 42., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2009/948/oj).

¹⁰ Tekst je donesen 5. studenoga i potpisan 27. studenoga. Objava, s brojem uredbe, vjerojatno će uslijediti u prosincu.

- (22) Nedostatak resursa i izvršnih ovlasti za nacionalna tijela koja otkrivaju, istražuju i kazneno gone kaznena djela iz ove Direktive ili donose presude o njima otežava djelotvorno sprečavanje i kažnjavanje takvih kaznenih djela. Prije svega, nedostatak resursa može spriječiti tijela da poduzmu mjere ili ograničiti njihove aktivnosti izvršavanja zakonodavstva, čime se počiniteljima omogućuje da izbjegnu odgovornost ili da im se izrekne kazna koja ne odgovara težini kaznenog djela. Stoga bi trebalo utvrditi minimalne kriterije u pogledu resursa i izvršnih ovlasti.
- (23) Djelotvorno funkcioniranje lanca izvršavanja zakonodavstva ovisi o nizu specijaliziranih vještina. Budući da složenost izazova koje predstavlja olakšavanje neovlaštenog ulaska u Uniju, tranzita njome i boravka u njoj i priroda takvih kaznenih djela zahtijevaju multidisciplinarni pristup, potrebna je visoka razina pravnog znanja, tehničke stručnosti i financijske potpore te visoka razina osposobljavanja i specijalizacije u okviru svih relevantnih nadležnih tijela. Države članice trebale bi osigurati osposobljavanje koje odgovara funkciji onih koji otkrivaju, istražuju i kazneno gone kaznena djela u vezi s olakšavanjem neovlaštenog ulaska u Uniju, tranzita njome i boravka u njoj ili donose presude o njima.
- (24) Kako bi se osiguralo uspješno izvršavanje zakonodavstva, države članice trebale bi osigurati da **nadležnim tijelima** budu dostupni djelotvorni istražni alati za kaznena djela iz ove Direktive, kao što su oni **dostupni na temelju** [...] njihova nacionalnog prava predviđeni za borbu protiv organiziranog kriminala ili drugih teških **kaznenih djela** [...]. **Takvi alati mogli bi uključivati** [...] presretanje komunikacije, tajni nadzor, uključujući elektronički nadzor, praćenje bankovnih računa i druge alate za financijsku istragu. Ti bi se alati trebali primjenjivati u skladu s načelom proporcionalnosti te uz potpuno poštovanje Povelje [...]. U skladu s nacionalnim pravom, priroda i težina kaznenih djela koja se istražuju trebale bi opravdati primjenu tih istražnih alata. Trebalo bi poštovati pravo na zaštitu osobnih podataka.

- (25) [...] ¹¹[...]
- (26) Radi djelotvornog suzbijanja olakšavanja neovlaštenog ulaska u Uniju, tranzita njome i boravka u njoj nadležna tijela u državama članicama trebaju prikupljati točne [...] podatke o opsegu kaznenih djela iz ove Direktive i trendovima u pogledu njih[...]. Države članice trebale bi prikupljati **barem** relevantne **postojeće** statističke podatke o takvim kaznenim djelima **koji su dostupni na središnjoj razini** i dostavljati ih Komisiji. Komisija bi trebala redovito ocjenjivati i objavljivati rezultate na temelju podataka koje dostavljaju države članice. Države članice također bi trebale redovito prikupljati i distribuirati **postojeće** statističke podatke i informacije o primjeni ove Direktive kako bi se omogućilo praćenje njezine provedbe. Statistički podaci i informacije trebali bi [...] se prikupljati se na temelju zajedničkih minimalnih standarda.
- (27) S obzirom na to da cilj ove Direktive, odnosno cilj utvrđivanja minimalnih pravila za sprečavanje i suzbijanje olakšavanja neovlaštenog ulaska u Uniju, tranzita njome i boravka u njoj, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog opsega i učinaka djelovanja on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti određenim u tom članku ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.

¹¹ [...]

- (28) Ovom se Direktivom poštuju temeljna prava i načela priznata Poveljom Europske unije o temeljnim pravima, posebno poštovanje i zaštita ljudskog dostojanstva, pravo na integritet osobe, zabrana mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kazne, pravo na slobodu i sigurnost, prava djeteta, sloboda udruživanja, pravo na djelotvoran pravni lijek i na pošteno suđenje, načela zakonitosti i proporcionalnosti kaznenih djela i sankcija te načelo zabrane dvostrukog suđenja (*ne bis in idem*).
- (29) Ovom se Direktivom nastoje izmijeniti i proširiti odredbe Direktive 2002/90/EZ i Okvirne odluke 2002/946/PUP. S obzirom na to da su izmjene koje treba provesti značajne po prirodi, Direktivu 2002/90/EZ i Okvirnu odluku 2002/946/PUP radi jasnoće bi trebalo u cijelosti zamijeniti s obzirom na države članice koje obvezuje ova Direktiva.
- (30) Ovom Direktivom ne dovodi se u pitanje primjena Direktive 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹² ni Sporazuma o povlačenju između EU-a i Ujedinjene Kraljevine¹³.
- (31) Irska sudjeluje u ovoj Direktivi u skladu s člankom 5. stavkom 1. Protokola br. 19 o schengenskoj pravnoj stečevini uključenoj u okvir Europske unije, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, i člankom 6. stavkom 2. Odluke Vijeća 2002/192/EZ¹⁴.

¹² Direktiva 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji slobodno se kretati i boraviti na državnom području država članica, o izmjeni Uredbe (EEZ) br. 1612/68 i stavljanju izvan snage direktiva 64/221/EEZ, 68/360/EEZ, 72/194/EEZ, 73/148/EEZ, 75/34/EEZ, 75/35/EEZ, 90/364/EEZ, 90/365/EEZ i 93/96/EEZ (SL L 158, 30.4.2004., str. 77., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2004/38/oj>).

¹³ Sporazum o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju 2019/C 384 I/01 (SL C 384 I, 12.11.2019., str. 1., ELI: [http://data.europa.eu/eli/treaty/withd_2019\(3\)/oj](http://data.europa.eu/eli/treaty/withd_2019(3)/oj)).

¹⁴ Odluka Vijeća 2002/192/EZ od 28. veljače 2002. o zahtjevu Irske za sudjelovanje u pojedinim odredbama schengenske pravne stečevine (SL L 64, 7.3.2002., str. 20., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2002/192/oj>).

- (32) U skladu s člancima 1. i 2. [...] Protokola **br. 22** o stajalištu Danske, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Direktive te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje. S obzirom na to da ova Direktiva predstavlja daljnji razvoj schengenske pravne stečevine, Danska, u skladu s člankom 4. navedenog protokola, u roku od šest mjeseci nakon što Vijeće odluči o ovoj Direktivi odlučuje hoće li je provesti u svojem nacionalnom pravu.
- (33) Kad je riječ o Islandu i Norveškoj, ova Direktiva predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u smislu Sporazuma između Vijeća Europske unije i Republike Islanda i Kraljevine Norveške o pridruživanju tih država provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine¹⁵, koje pripadaju području iz članka 1. točke E [...] Odluke Vijeća 1999/437/EZ¹⁶.

¹⁵ SL L 176, 10.7.1999., str. 36.,
ELI: [http://data.europa.eu/eli/agree_international/1999/439\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/agree_international/1999/439(1)/oj).

¹⁶ Odluka Vijeća 1999/437/EZ od 17. svibnja 1999. o određenim aranžmanima za primjenu Sporazuma sklopljenog između Vijeća Europske unije i Republike Islanda i Kraljevine Norveške o pridruživanju tih dviju država provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine (SL L 176, 10.7.1999., str. 31., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1999/437/oj>).

- (34) U pogledu Švicarske ova Direktiva predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u smislu Sporazuma između Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pridruživanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine¹⁷, koje pripadaju područjima iz članka 1. točke E [...] Odluke Vijeća 1999/437/EZ u vezi s člankom 3. Odluke Vijeća 2008/146/EZ¹⁸.
- (35) U pogledu Lihtenštajna ova Direktiva predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u smislu Protokola između Europske unije, Europske zajednice, Švicarske Konfederacije i Kneževine Lihtenštajna o pristupanju Kneževine Lihtenštajna Sporazumu između Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pridruživanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine¹⁹, koje pripadaju područjima iz članka 1. točke E [...] Odluke 1999/437/EZ u vezi s člankom 3. Odluke Vijeća 2011/350/EU²⁰.

¹⁷ SL L 53, 27.2.2008., str. 52.

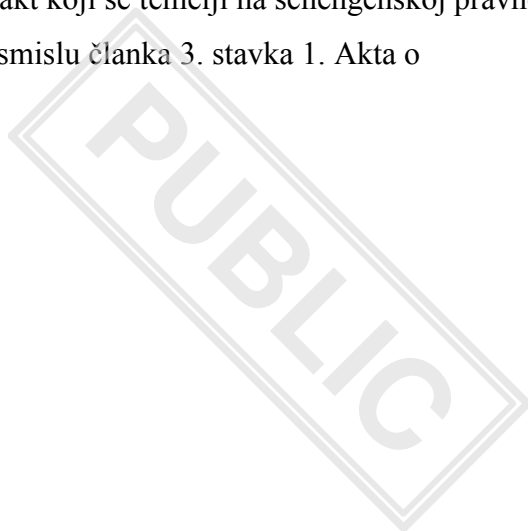
¹⁸ Odluka Vijeća 2011/350/EU od 7. ožujka 2011. o sklapanju Protokola između Europske unije, Europske zajednice, Švicarske Konfederacije i Kneževine Lihtenštajna o pristupanju Kneževine Lihtenštajna Sporazumu Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pristupanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine, u vezi s ukidanjem kontrola na unutarnjim granicama i kretanju osoba, u ime Europske unije (SL L 160, 18.6.2011., str. 19., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/350/oj>).

¹⁹ SL L 160, 18.6.2011., str. 21.

²⁰ Odluka Vijeća 2011/350/EU od 7. ožujka 2011. o sklapanju Protokola između Europske unije, Europske zajednice, Švicarske Konfederacije i Kneževine Lihtenštajna o pristupanju Kneževine Lihtenštajna Sporazumu Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pristupanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine, u vezi s ukidanjem kontrola na unutarnjim granicama i kretanju osoba, u ime Europske unije (SL L 160, 18.6.2011., str. 19., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/350/oj>).

- (36) U pogledu Cipra [...], ova Direktiva predstavlja akt koji se temelji na schengenskoj pravnoj stečevini ili je na drugi način s njom povezan u smislu članka 3. stavka 1. Akta o pristupanju iz 2003. [...],

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Predmet

Ovom Direktivom utvrđuju se minimalna pravila o definiciji kaznenih djela i sankcijama u području olakšavanja neovlaštenog ulaska državljana trećih zemalja **na državno područje bilo koje države članice**, njihova tranzita **njime** i boravka unutar njega te o mjerama za sprečavanje i suzbijanje počinjenja takvih kaznenih djela.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Direktive, primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „državljanin treće zemlje” znači svaka osoba koja nije građanin Unije u smislu članka 20. stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i koja nije osoba s pravom slobodnog kretanja u skladu s pravom Unije kako je definirana u članku 2. točki 5. Uredbe (EU) 2016/399 Europskog parlamenta i Vijeća;
2. „maloljetnik bez pratnje” znači državljanin treće zemlje mlađi od 18 godina koji stigne na državno područje država članica bez pratnje odrasle osobe koja je odgovorna za njega u skladu s pravom ili praksom dotične države članice te dokle god on nije pod stvarnom skrbi takve osobe, uključujući maloljetnika koji ostane bez pratnje nakon ulaska na državno područje država članica;
3. „pravna osoba” znači svaki pravni subjekt koji ima takav status na temelju primjenjivog nacionalnog prava, osim državnih ili javnih tijela koja izvršavaju funkcije državne vlasti i javnih međunarodnih organizacija.

Članak 3.

Kaznena djela

[...] Države članice osiguravaju da namjerno pomaganje državljaninu treće zemlje da uđe na državno područje bilo koje države članice, prijeđe preko njega ili boravi unutar njega i pritom krši relevantno pravo Unije ili zakone dotične države članice o ulasku, tranzitu i boravku državljana trećih zemalja čini kazneno djelo ako [...] osoba koja tako postupa izravno ili neizravno traži, prima ili prihvaća financijsku ili materijalnu korist ili obećanje takve koristi odnosno tako postupa kako bi stekla takvu korist [...].

[...]

[...]

Članak 4.

Teška kaznena djela

(izbrisano)

Članak 5.

Poticanje, pomaganje i pokušaj

Države članice osiguravaju da poticanje, pomaganje i pokušaj [...] počinjenja kaznenih djela iz članka 3. [...] budu kažnjivi kao kaznena djela.

Članak 6.

Sankcije za fizičke osobe

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da kaznena djela iz članaka 3. [...] i 5. budu kažnjiva učinkovitim, proporcionalnim i odvraćajućim kaznenim sankcijama.
2. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da kaznena djela iz članka [...] 3. [...] budu kažnjiva maksimalnom kaznom zatvora u trajanju od najmanje **tri** godine.
3. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da kaznena djela iz [...] **članka 3.** budu kažnjiva maksimalnom kaznom zatvora u trajanju od najmanje [...] **osam** godina **ako vrijedi sljedeće:**
 - (a) **dotično djelo počinjeno je u okviru zločinačke organizacije u smislu Okvirne odluke Vijeća 2008/841/PUP;**
 - (b) **dotično djelo ozbiljno je ugrozilo život državljana trećih zemalja koji su bili predmet kaznenog djela;**
 - (c) **dotično djelo počinjeno je primjenom teškog nasilja nad državljanima trećih zemalja koji su bili predmet kaznenog djela;**
 - (d) **državljanin treće zemlje koji je bio predmet kaznenog djela bio je u osobito ranjivom položaju, primjerice maloljetnik bez pratnje.**

Države članice imaju diskrecijsko pravo odlučiti primjenjuje li se ova odredba i na slučajeve kada se državljaninu treće zemlje namjerno pomaže da boravi unutar državnog područja države članice.

4. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da kaznena djela iz [...] članka **3.** [...] budu kažnjiva maksimalnom kaznom zatvora u trajanju od najmanje [...] **deset** godina **ako je to kazneno djelo ozbiljno ugrozilo život državljana treće zemlje koji je bio predmet kaznenog djela i time prouzročilo smrt te osobe.**
5. Uz kaznene sankcije izrečene u skladu sa stavcima od 1. do 4., države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da fizičke osobe **koje** [...]su [...] **počinile** [...] kaznena djela iz članaka 3. [...] i **5.** mogu biti podvrgnute **dodatnim** kaznenim ili nekaznenim sankcijama ili mjerama koje izriče nadležno tijelo [...], **a koje mogu uključivati sljedeće:**
- (-a) novčane kazne;
 - (a) oduzimanje dozvola ili odobrenja za obavljanje djelatnosti **koje** su dovele do relevantnog kaznenog djela ili zabranu bavljenja profesionalnom djelatnošću, neposredno ili putem posrednika, u okviru koje je počinjeno kazneno djelo;
 - (b) [...]
 - (c) zabranu ulaska na državno područje država članica i boravka na njemu [...];
 - (d) isključenje iz pristupa javnom financiranju, uključujući postupke javne nabave, bespovratna sredstva i koncesije.
 - (e) *(premješteno u -a)*
- [...]

Članak 7.

Odgovornost pravnih osoba

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se pravne osobe može smatrati odgovornima za kaznena djela iz članka 3.[...] i 5. koja u korist tih pravnih osoba počini bilo koja osoba, djelujući samostalno ili kao član tijela dotične pravne osobe, koja ima rukovodeći položaj u okviru pravne osobe, na temelju:
 - (a) ovlaštenja za zastupanje pravne osobe;
 - (b) ovlaštenja za donošenje odluka u ime pravne osobe;
 - (c) ovlaštenja za provedbu kontrole u okviru pravne osobe.
2. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se pravna osoba može smatrati odgovornom kad je nedostatak nadzora ili kontrole od strane osobe iz stavka 1. omogućio osobi u nadležnosti pravne osobe da počini kaznena djela iz članka 3. [...] i 5. u korist te pravne osobe.
3. Odgovornost pravne osobe na temelju stavaka 1. i 2. **ovog članka ne sprečava** [...] kazneni postupak protiv fizičkih osoba **koje su počinitelji, poticatelji** ili pomagači u kaznenim djelima iz članka 3. [...] i 5.

Članak 8.

Sankcije [...] za pravne osobe

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da pravna osoba koja se smatra odgovornom na temelju članka 7. stavka 1. ili 2. [...] **bude kažnjiva** učinkovitim, proporcionalnim i odvraćajućim kaznenim **ili nekaznenim sankcijama [...] ili mjerama**.
2. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da **sankcije [...]** ili mjere za pravne osobe **koje se smatraju** odgovornima na temelju članka 7. stavka 1. ili 2. za kaznena djela iz članaka 3. [...] i 5. **uključuju kaznene ili nekaznene novčane kazne te mogu uključivati druge kaznene ili nekaznene sankcije [...] ili mjere kao što su [...]**:
 - (a) [...]
 - (b) izuzeće od prava na javne naknade [...] **ili** pomoć [...];
 - (c) [...] isključenja iz pristupa javnom financiranju, uključujući postupke javne nabave, bespovratna sredstva, [...] koncesije **i dozvole**;
 - (d) privremena ili trajna zabrana obavljanja **poslovne [...]** djelatnosti;
 - (e) stavljanje pod sudski nadzor;
 - (f) sudski nalog za likvidaciju;
 - (g) [...] zatvaranje objekata [...] koji su upotrijebljeni za počinjenje [...] dotičnog djela;

- (h) oduzimanje dozvola i odobrenja za obavljanje djelatnosti **koje su** [...] dovele do [...] **relevantnog** kaznenog djela.

[...]

3. **Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da, barem za pravne osobe koje se smatraju odgovornima na temelju članka 7. stavka 1., kaznena djela obuhvaćena člankom 3. i člankom 6. stavcima 3. i 4. budu kažnjiva kaznenim ili nekaznenim novčanim kaznama [...] čiji je iznos razmjeran težini [...] postupanja te pojedinačnim, financijskim i drugim okolnostima dotične pravne osobe. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da najviša razina takvih novčanih kazni nije manja od:**

- (a) za kaznena djela obuhvaćena [...] člankom 3.[...]:**

- i. 3 %** ukupnog globalnog prometa pravne osobe u poslovnoj godini koja prethodi **onoj** [...] u kojoj je kazneno djelo počinjeno ili u poslovnoj godini koja prethodi **onoj** [...] u kojoj je donesena odluka **o izricanju novčane kazne, [...] ili**
- ii. iznosa koji odgovara iznosu od 24 000 000 EUR.**

- (b) za kaznena djela obuhvaćena [...] člankom [...] 6. stavkom 3. i člankom 6. stavkom 4.:**

- i. 5 %** ukupnog globalnog prometa pravne osobe u poslovnoj godini koja prethodi **onoj** [...] u kojoj je kazneno djelo počinjeno ili u poslovnoj godini koja prethodi **onoj** [...] u kojoj je donesena odluka **o izricanju novčane kazne, [...] ili**
- ii. iznosa koji odgovara iznosu od 40 000 000 EUR.**

[...]

4. [...] Države članice mogu **utvrditi** [...] pravila [...] **za** slučajeve u kojima nije moguće odrediti iznos novčane kazne na temelju ukupnog globalnog prometa pravne osobe u poslovnoj godini koja prethodi **onoj** [...] u kojoj je [...] kazneno djelo počinjeno ili u poslovnoj godini koja prethodi **onoj** [...] u kojoj je donesena odluka **o izricanju novčane kazne**.
5. **Ako je to nužno za očuvanje usklađenosti nacionalnog sustava sankcija za pravne osobe, najviši iznos novčanih kazni za pravne osobe koje se smatraju odgovornima na temelju članka 7. stavka 1. za kaznena djela obuhvaćena člankom 3. te člankom 6. stavcima 3. i 4. može se razlikovati od onoga koji je utvrđen u članku 8. stavku 3. pod uvjetom da slijedom toga razina sankcija bude u skladu s onom koja je predviđena nacionalnim pravom za kaznena djela usporedive težine koja počine pravne osobe i da sankcije budu učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće.**

Ne dovodeći u pitanje članak 8. stavak 2., takvi sustavi sankcija uključuju i mogućnost:

- a) **izricanje novčanih sankcija kojima se uzimaju u obzir manjkavosti ili nedostaci unutar strukture i organizacije pravne osobe koji su omogućili da dode do počinjenja kaznenih djela,**
- b) **zahtjeva za naknadu štete i**
- c) **oduzimanja imovine.**

Članak 9.

Otegotne okolnosti

U mjeri u kojoj sljedeće okolnosti nisu dio sastavnih elemenata kaznenih djela iz članka 3. države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se u odnosu na kaznena djela iz članka 3. [...] i 5. jedna ili više sljedećih okolnosti [...] može, u skladu s nacionalnim pravom, smatrati [...] otegotnom okolnošću:

- (a) kazneno djelo počinio je javni službenik pri obavljanju svojih dužnosti;
- (b) [...]
- (c) počinitelj je prethodno [...] osuđen **pravomoćnom presudom** [...] za [...] djela iste prirode [...] **kao ona iz** članka 3. [...] ili 5.;
- (d) kazneno djelo uključivalo je ili uzrokovalo [...] instrumentalizaciju državljanina treće zemlje koji je bio predmet kaznenog djela;
- (e) državljani trećih zemalja koji su predmet kaznenog djela lišeni su osobnih ili putnih isprava;
- (f) [...]
- (g) **počinjenje kaznenog djela uključivalo je okrutno, nečovječno ili ponižavajuće postupanje prema državljaninu treće zemlje koji je bio predmet kaznenog djela.**

Članak 10.

Olakotne okolnosti

Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da se u odnosu na **relevantna** kaznena djela iz članka 3. i [...] 5. **jedna ili više sljedećih okolnosti može, u skladu s nacionalnim pravom, [...] smatrati olakotnom okolnošću [...]**:

- (a) **počinitelj nadležnim tijelima pruža informacije koje im pomažu da** identificiraju ili privedu pravdi druge počinitelje; [...]
- (b) **počinitelj nadležnim tijelima pruža informacije koje im pomažu da** pronađu dokaze.

Članak 11.

Rokovi zastare [...]

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere **kako bi se omogućili** [...] istraga, kazneni progon, sudski postupak i [...] **donošenje presude** za kaznena djela iz članka 3.[...] i 5. tijekom dovoljno dugog razdoblja nakon počinjenja tih kaznenih djela u cilju njihova djelotvornog suzbijanja.

Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi predvidjele rok zastare kojim se omogućuje izvršenje sankcija izrečenih nakon pravomoćne osuđujuće presude za kaznena djela iz članka 3. tijekom dovoljno dugog razdoblja nakon te osuđujuće presude.

[...]

2. Rok zastare iz stavka 1. prvog podstavka [...] traje kako slijedi:

- (a) najmanje tri godine od počinjenja kaznenog djela kažnjivog maksimalnom kaznom zatvora u trajanju od najmanje tri godine;**
- (b) najmanje osam godina od počinjenja kaznenog djela kažnjivog maksimalnom kaznom zatvora u trajanju od najmanje osam godina;**
- (c) najmanje deset godina od počinjenja kaznenog djela kažnjivog maksimalnom kaznom zatvora u trajanju od najmanje deset godina.**

[...]

3. Rok zastare iz stavka 1. drugog podstavka traje kako slijedi:

(a) najmanje tri godine od datuma pravomoćne osuđujuće presude u slučajevima navedenima u nastavku:

i. kazna zatvora u trajanju do godinu dana; ili alternativno

ii. kazna zatvora za kazneno djelo kažnjivo maksimalnom kaznom zatvora u trajanju od najmanje tri godine; i

(b) i. najmanje pet godina od datuma pravomoćne osuđujuće presude [...] u slučaju kazne zatvora u trajanju duljem od godinu dana; ili alternativno

ii. najmanje osam godina od datuma pravomoćne osuđujuće presude u slučaju kazne zatvora za kazneno djelo kažnjivo maksimalnom kaznom zatvora u trajanju od najmanje osam godina; [...] i

[...]

(c)[...] najmanje deset godina od datuma pravomoćne osuđujuće presude u slučajevima navedenima u nastavku:

- i. kazna zatvora u trajanju duljem od pet godina; ili alternativno
- ii. kazna zatvora za kazneno djelo kažnjivo maksimalnom kaznom zatvora u trajanju od najmanje deset godina.

4. Odstupajući od stavka 2. **točaka (b) i (c)**, [...] stavka 3. **točke (b) podtočke ii. i stavka 3. točke (c)**, države članice mogu odrediti kraći rok zastare, **ali ne kraći od pet godina**, pod uvjetom da se to razdoblje može prekinuti ili suspendirati u slučaju specificiranih radnji. [...]

Članak 12.

Nadležnost

1. Svaka država članica **poduzima potrebne mjere** kako bi utvrdila svoju nadležnost za kaznena djela iz članaka 3. [...] i 5. ako vrijedi sljedeće [...]:
- (a) **djelo je** [...] u cijelosti ili djelomično počinjeno **unutar** njezina državnog područja;
 - (b) **počinitelj** je [...] njezin državljanin [...];

[...]

[...](c) **djelo je [...]** počinjeno na [...] brodu ili u zrakoplovu koji je registriran **u dotičnoj državi članici [...]** ili koji prometuje pod njezinom zastavom.

[...]

2. Država članica obavještuje Komisiju o odluci o proširenju svoje nadležnosti na jedno ili više kaznenih djela iz članaka 3. i 5. koja su počinjena izvan njezina državnog područja u sljedećim slučajevima:

(a) počinitelj ima uobičajeno boravište na njezinu državnom području;

(b) kazneno djelo počinjeno je u korist pravne osobe:

i. s poslovnim nastanom na njezinu državnom području;

ii. u vezi s bilo kojim poslom obavljenim, u cijelosti ili djelomično, [...] na njezinu državnom području;

(c) postupanje je bilo usmjereno na neovlašten ulazak na državno područje te države članice ili tranzit njime državljana trećih zemalja koji su bili predmet kaznenog djela.

3.[...]

4. [...] U slučaju iz stavka 1. točke (b), kao i u slučaju kada država članica odluči proširiti svoju nadležnost u skladu sa stavkom 2., svaka država članica [...] za kazneni progon kaznenih djela iz članaka 3. [...] i 5. počinjenih izvan državnog područja države članice [...] poduzima potrebne mjere kako bi osigurala da **izvršavanje** njezine nadležnosti ne podliježe [...] uvjetu [...] da se **kazneni progon može pokrenuti samo nakon prijave iz države u kojoj je kazneno djelo počinjeno.**

[...]

5. Ako je kazneno djelo iz članaka 3.[...] i 5. u nadležnosti više država članica, te [...] države članice surađuju kako bi se utvrdilo koja država članica treba provesti kazneni postupak. Predmet se prema potrebi i u skladu s člankom 12. **stavkom 2.** Okvirne odluke 2009/948/PUP²¹ upućuje Eurojustu.

Članak 13.

Sprečavanje

1. Države članice poduzimaju odgovarajuće **mjere** [...], kao što su informativne kampanje i kampanje za podizanje svijesti te istraživački i obrazovni programi, **prema potrebi uz stavljanje posebnog naglaska na internetsku dimenziju te uz poštovanje nacionalne nadležnosti i nacionalnog prava**, kako bi se podigla svijest javnosti i smanjilo počinjenje kaznenih djela iz članaka 3.[...] i 5.

²¹ Okvirna odluka Vijeća 2009/948/PUP od 30. studenoga 2009. o sprečavanju i rješavanju sporova o izvršavanju nadležnosti u kaznenim postupcima (SL L 328, 15.12.2009., str. 42.).

2. Države članice prema potrebi poduzimaju potrebne mjere za provedbu aktivnosti iz stavka 1. u suradnji s drugim državama članicama, relevantnim agencijama Unije, [...] trećim zemljama **i relevantnim organizacijama civilnog društva te drugim dionicima, kao što je privatni sektor.**

Članak 14.

Resursi

Države članice osiguravaju da nacionalna tijela [...] **koja** [...] otkrivaju [...], istražuju [...], provode kazneni progon[...] kaznenih djela iz članka 3. [...] i 5. ili donose presude[...] o njima imaju dostatan broj kvalificiranog osoblja i dovoljno financijskih, tehničkih i tehnoloških resursa [...] za djelotvorno obavljanje svojih funkcija povezanih s provedbom ove Direktive.

Članak 15.

Osposobljavanje

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale odgovarajuće resurse za **redovito i** specijalizirano osposobljavanje i njegovu provedbu [...] za osoblje tijela za izvršavanje zakonodavstva [...] i osoblje relevantnih tijela uključujući sudsko osoblje, osoblje pomoćnih i potpornih službi te službenike graničnog nadzora zadužene za kaznene istrage i postupke u vezi s kaznenim djelima iz članka 3. [...] i 5.
2. Ne dovodeći u pitanje neovisnost pravosuđa **ni razlike u organizaciji pravosuđa diljem Unije**, države članice **potiču opće i specijalizirano osposobljavanje sudaca i tužitelja [...]** uključenih u kaznene postupke i istrage s obzirom na ciljeve ove Direktive.

Članak 16.

Istražni alati

Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi se osigurala dostupnost djelotvornih i proporcionalnih istražnih alata za istragu ili kazneni progon kaznenih djela iz članka 3. [...] i 5. Prema potrebi, **ti** [...] alati uključuju posebne istražne alate, kao što su oni koji se [...] koriste u **borbi protiv** [...] organiziranog kriminala ili u drugim slučajevima teških kaznenih [...] djela.

Članak 17.

Prikupljanje podataka i statistika

1. Države članice [...] osiguravaju uspostavu sustava za bilježenje, izradu i dostavljanje anonimiziranih statističkih podataka [...] o vrsti kaznenog djela iz članka 3. [...] i 5. kako bi se pratila djelotvornost njihovih sustava za borbu protiv kaznenih djela iz ove Direktive.
2. Statistički podaci iz stavka 1. [...] obuhvaćaju **barem sljedeće postojeće podatke dostupne na središnjoj razini**:
 - a) broj registriranih državljana trećih zemalja koji su bili predmet kaznenog djela, razvrstanih prema državljanstvu, spolu i dobi (dijete/odrasla osoba), u skladu s nacionalnim pravom i praksom;
 - b) [...]

- c) broj fizičkih osoba koje su kazneno gonjene za kaznena djela iz ove Direktive [...];
- d) broj pravnih osoba koje su kazneno gonjene za kaznena djela iz ove Direktive [...];
- e) broj **odluka tužiteljstva** [...] (**odluka** o pokretanju ili nepokretanju kaznenog progona) [...];
- f) broj pravomoćnih sudskih presuda [...] (tj. osuđujuća presuda, oslobađajuća presuda[...]);
- g) broj fizičkih osoba koje su osuđene za kaznena djela iz ove Direktive [...];
- h) broj fizičkih osoba koje su sankcionirane, razvrstanih prema vrsti i razini sankcije (zatvor, novčana kazna, ostalo), spolu i državljanstvu;
- i) broj pravnih osoba koje su osuđene za kaznena djela iz ove Direktive [...];
- j) broj pravnih osoba sankcioniranih **nakon osuđujuće presude**, razvrstanih prema [...] vrsti sankcije (novčane kazne, ostalo).
- k) [...]

3. Države članice [...] svake godine u standardnom, lako dostupnom i usporedivom formatu Komisiji dostavljaju statističke podatke iz stavka 2. za prethodnu godinu. Države članice svake godine nastoje dostaviti te podatke do 30. rujna, a dostavljaju ih najkasnije do 31. prosinca. [...]

Članak 18.

[...]

Upućivanja na Direktivu 2002/90/EZ i Okvirnu odluku 2002/946/PUP

Upućivanja na Direktivu 2002/90/EZ i Okvirnu odluku 2002/946/PUP smatraju se upućivanjima na ovu Direktivu.

[...]

Članak 19.

Prenošenje

1. Države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom do [...] **dvije godine od [...] datuma stupanja na snagu ove Direktive**] [...]. One **o tome odmah obavješćuju** [...] Komisiju [...].
 2. Kada države članice donose te **mjere** [...], one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju [...] upućuje prilikom njihove službene objave. **Načine tog upućivanja određuju** države članice [...].
 3. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih **mjera** [...] nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.
-